

Veiledning for besvarelser ved skoleeksamen

Samfunnsgeografi, UiO

En god besvarelse inneholder solid kunnskap, logisk argumentasjon og ryddig disposisjon. Den er diskuterende, analytisk og kobler forskjellige deler av pensum.

Husk å *starte* med hvilket spørsmål du velger å besvare. Det er ikke nødvendig å skrive oppgaveteksten. Tallet på ditt valg er tilstrekkelig.

Skriv en kort *innledning* om hva du vil skrive om, og gjerne også hva du ikke vil inkludere. Det er viktig at du avgrenser diskusjonen din siden tiden til besvarelsen er knapp.

Definer viktige *begreper*, men bare de som er i kjernen av din besvarelse. Skriv for eksempel ikke hva du mener med «det globale sør» hvis det bare er et ord du bruker. Det er bare de begrepene som er helt sentrale i oppgavetekstens tema som du må klargjøre. En kort begrepsdiskusjon kan være relevant. Husk da å ende i hvilken definisjon du velger å bruke i din besvarelse. Det vil være et pluss hvis du senere i besvarelsen viser hvordan ditt valg av definisjon påvirker dine konklusjoner.

Vær nøye med *bare* å svare på oppgaveteksten. Det gir ikke en bedre karakter å skrive om noe du kan, men som ikke er direkte relevant for oppgaven eller har lite med spørsmålet å gjøre. Det er viktig ikke å skrive seg bort fra oppgavens tema slik at leseren får en oppfattelse av at du vil vise hva du kan om noe som ikke er helt relevant for å besvare spørsmålet. Din karakter kan bli negativt påvirket hvis du skriver relativt mye om noe som mener er «på siden av» oppgavens tema. En besvarelse kan være kunnskapsrik og godt skrevet, men likevel få stryk-karakter hvis den ikke svarer på oppgaveteksten.

Ikke skriv veldig kort eller veldig enkelt. Du skal vise *kunnskap* og *innsikt* i kompleksitet. Selv om din karakter i hovedsak er basert på din besvarelse, vil den bli påvirket av hva de andre studentene skriver. Hvis *de* skriver lengre og fyldigere besvarelser, vil en kort besvarelse, selv om den er relevant, riktig og godt skrevet, kunne få en svakere karakter.

Det er relevant å skrive om *teori* selv om det ikke er direkte spurt om det i oppgaveteksten. Det er også bra å ha med noen mer generelle refleksjoner underveis eller til slutt i besvarelsen.

Ikke skriv «*naivt*» om for eksempel hvordan verden kan bli bedre. Tenk på om det du skriver blir mange ord med lite mening. Det kan av og til være lurt å argumentere for hvorfor noe du skriver, etter *din* mening, er relevant å ta med.

Ikke skriv *springende* med stadige skiftende temaer i samme avsnitt. Bruk et enkelt og tilgjengelig, men ikke *muntlig* språk.

Gjentakelser, spesielt av tall og størrelsesforhold, bør normalt ikke forekomme. Hvis du mener det er viktig å gjenta noe, skriv da f.eks. «som nevnt tidligere» e.l.

Det er ikke nødvendig å skrive *referanser* til forfattere i besvarelsen. Det vil imidlertid være en styrke å knytte synspunkter eller argumenter til viktige personer innen et temafelt. Egne vurderinger av eller *kritiske* bemerkninger til debatter er bra, enten underveis i besvarelsen eller til slutt i en form for oppsummering. Alle besvarelser bør ha en kort oppsummering av hva du finner som det mest sentrale i det du har skrevet.

Historisk informasjon kan være riktig å skrive om hvis og bare hvis det har relevans for dagens situasjon. Du må da gjøre det klart eksplisitt at så er tilfelle.

Husk at det er svært viktig å skrive *lesbart*! Skriften bør være enkel og klar, ikke fancy eller slengete, ikke bitteliten eller svært stor.

Når en oppgavetekst består av to spørsmål, som *begge* skal besvares (evt. tre hvor du skal velge to), *må* de to oppgavene *bestås* for at du skal bestå eksamenen.

Eksempler på hva du bør unngå å skrive

Upresist språk

«så og si ingen land»

«migrasjon har en stor rolle i befolkningsvekst»

«urbanisering er at folk flytter til byene»

«uformell sektor gir ikke økonomisk vekst»

Uriktige påstander

«migrasjon fører til fattigdom»

«byvekst fører til fattigdom»

«moderniseringsteori er irrelevant for uformell sektor»

«95% av verdens befolkningsvekst skjer i Asia»

Ikke-akademisk stil

«nå vil jeg vise deg»

«byer klarer ikke å sysselsette»

«nyliberalistene fikk vind i seilene»

Banale og naive setninger

«jordas bruksareal øker ikke med befolkningsveksten»

«alle må samarbeide for å løse problemene»